

Rok III.155 /551/ Biuletyn Oddziału PAT w Jerozolimie
z dnia 6 lipca 1943r. - str. 1/

Prasa poranna z dn. 6, 7, 1943r. -

Cała prasa hebrajska przynosi na czołowych miejscach wiadomość o tragicznym zgonie Naczelnego Wodza i Premiera sp. generała Władysława Sikorskiego. Dzienniki zamieszczają pełny tekst depeesz Reutera, PAT-a, przemówienie prezydenta Raczkiewicza oraz wezwanie konsula generala R.P. w Jerozolimie do obywateli polskich w Palestynie. "Haaretz" i "Haboker" i "Davar" zamieszczają fotografie generała Sikorskiego i artykuły wstępne poświęcone Jego osobistości i dziełu. "Haaretz" pisze co następuje: "Katastrofa w Gibraltarze" Ze smutkiem i bólem usłyszeliśmy wczoraj wiadomość o strasznym nieszczęściu, które zdarzyło się na Gibraltarze, a które ofiarą padł samolot wiozący generała Sikorskiego, premiera Rządu Polskiego i jego żonę, w skład której wchodził między innymi oficer łącznikowy brytyjski pułkownik Gizalet. Wielki ból, który przeżył generał Sikorski w ciągu czterech ostatnich lat nie da się ująć w kilka wierszy tuż po otrzymaniu pierwszszej wiadomości o tragedii. Nie wielu bowiem jest przywódców w obozie polskim, którym udało się zjednoczyć siły polskie, rzucając przez los na wygnanie lub które same opuściły Ojczyznę, celem kontynuowania walki przeciwko wrogowi swojego Kraju. Przed 4 laty w tragicznych dniach wrzesnia zawałiły się razem z Państwem Polskim także polityka całego pokolenia a także samo pokolenie razem ze swymi przywódcami i kierownikami. - General Sikorski był jednym z nielicznych w obozie wojskowo-politycznym, który wyszedł z klęski tej z wzmocnionymi siłami i znaczeniem. Był on bowiem wśród tych, którzy dążyli do odbudowania nowej Polski opartej, w większej mierze na zasadach postępowych i na przyznaniu praw masom Narodu Polskiego i wszystkim narodowościom razem z nim mieszkającym. Jak ciężkim było jego zadanie, mieliśmy sposobność widzieć w ciągu tych lat próby: z Polski do Francji, z Francji do Anglii, od organizacji Armii Polskiej do pertraktacji politycznych o przyszłość. - Trudności wewnętrzne i przeszkody zewnętrzne. General Sikorski zaliczał się do obozu demokratycznego i rozumiał, iż niema większego niebezpieczeństwa dla narodowych aspiracji Polski, niż brak liczenia się z postulatami nowej epoki. - Z tego punktu widzenia charakterystyczne również było jego podejście do kwestii żydowskiej. Sprzeciwiał on się pogładowi, wciąż jeszcze istniejącemu w pewnych kołach uchodźstwa polskiego, iż nie takiego się nie zdarzyło, co nakazywałoby zasadniczą zmianę w polityce żydowskiej Polski. Podkreślił on w urzędowej deklaracji Rządu swego w listopadzie 1940, że w oswobodzonej Polsce "Żydzi, jako obywatele polscy posiadają będa równe obowiązki i prawa wobec Państwa - razem z całym społeczeństwem polskim". - Winno to stanowić część jego testamentu politycznego, na straż którego powinien stać Naród Polski, celem uzyskania dla siebie samego niezależnego i pełnego chwaly bytu. -

/1/

Haaretz - Dziennik zamieszcza ponadto obszerny artykuł p.t. "Droga polityczna generała Sikorskiego". Dwukrotnie powołany został generał Władysław Sikorski do ocalenia Polski od katastrofy, od zamieszania - pisze dziennik - do ujęcia w swe ręce władzy w dramatycznych chwilach odrodzonego Państwa Polskiego. Porz pierwszy zaszło to w roku 1922, kiedy miał on 40 lat. Po ukonczeniu przez Sikorskiego 58 roku życia objął znow ster w warunkach bez porównania bardziej tragicznych i trudniejszych niż wówczas, 17-cie

lat temu. - "W dalszym ciągu pismo daje przegląd wypadków, które nastąpiły w związku z wyborem prezydenta Narutowicza, podkreślając ratunek, który przyniósł Państwu generał Sikorski, powołany na stanowisko szefa Rządu. - W sposób treściwy i taktowany kresli następnie gazeta historie stosunków osobistych między Piłsudskim a Sikorskim, aż po maj 1926r. - Skolei autor artykułu przedstawia zdolności literackie i publicystyczne generała Sikorskiego, który rył użył dla ustawicznego ostrzegania przed niebezpieczeństwem niemieckim. Pod tym względem spełnił on te role wobec Polski, jaka przyjął na siebie w Anglii Winston Churchill. Artykuły Sikorskiego w "Kurierze Warszawskim", które pojawiały się w okresie "przyjazdu" polsko-niemieckiej alarmowały o tym niebezpieczeństwie równocześnie z prasą żydowską. - W wspomnianym poprzednio o znakomitej roli, jaka odegrał generał Sikorski w walkach z bolszewikami w roku 1918 Dziennik przypomina układ polsko-sowiecki po wybuchu wojny rosyjsko-niemieckiej, podkreśla błyskawiczny przebieg wydarzeń: utworzenie Rządu Polskiego we Francji, utworzenie Armii Polskiej, klęskę Francji, przeprowadzenia wojska i rządu do Anglii w niezwykle ciężkich warunkach, obsadzenie placówek politycznych "gdzieś" w Wielkiej Brytanii, lot do Kanady i Stanów Zjednoczonych dla reorganizowania w tych dwóch krajach zamorskich Wojska Polskiego. Wśród tych zaś wypadków o olbrzymim znaczeniu, z których każdy sam dla siebie stanowi oddzielny rozdział - również wydarzenie posiadające ważne znaczenie dla nas: uroczysta deklaracja o pełnym równouprawnieniu narodu żydowskiego w Polsce powojennej. - Brak jakichkolwiek porachunków osobistych lub ogólnych z przeszłości. Brak jakichkolwiek pretensyj, dążeń do zemsty. - J e d e m jest tylko główny wrog - przeciwko niemu należy zmobilizować i skoncentrować w s z y s t k i e siły twórcze i pozytywne spośród wszystkich obozów. - Spojrzenie Sikorskiego skierowane było w kierunku d n i a d z i s t e j s z e g o oraz w kierunku j u t r a . O dniu wczorajszym wspomnienia zostały wymazane. - I oto spadło nieszczęście - jak piorun z jasnego nieba. - W momencie osiągnięcia s z e z y t u działalności politycznej i wojskowej, po ~~xxxix~~ długiej wizycie u Wojska Polskiego na Wschodzie, u wojska stojącego w pogotowiu, gotowego do rozpoczęcia decydującej akcji wobec wroga na kontynencie europejskim, ginie Książę Wódz Armii walczącej Polski, z nim zaś razem szef sztabu generał niemiecki i cała swiata. - Tragiczna śmierć generała Sikorskiego, który całe swe życie poświęcił sprawie Polski i Jej oswobodzeniu, stanowi ciężką stratę, nie tylko dla narodu polskiego, ale dla c a l e g o obozu bojowników wolności, dla wszystkich Zjednoczonych Narodów. -"

Houratz, Haboker, Davar - Kondolencje Żydostwa Palestyńskiego dla Narodu Polskiego i jego Rządu. - Na rece generalnego Konsula Rządu Polskiego w Jerozolimie Vaad Leumi wysłał następujący list kondolencyjny: "Niniejszem mamy zaszczyt wyrazić nasze głębokie współczucie w wielkim nieszczęściu, które dotknęło Naród Polski i Jego Rząd na skutek tragicznej śmierci wielkiego i niezwykle uzdolnionego Przywódcy Narodu Polskiego w chwili, kiedy walczył się jego losy - prezydenta ministrów p. Władysława Sikorskiego. Strata ta jest stokrotnie bolesniejsza w tej ciężkiej /dla walczącego o wolność i oswobodzenie Ojczyzny Narodu Polskiego. Oby Naród Polski i Rząd Polski znalazł pociechę i otuchę w kontynuowaniu potężnych wysiłków premiera - dla zwycięstwa i zrealizowania ideałów wolności i równości - każdego człowieka i narodu, w imię których walczył generał Sikorski"

wyrwe/otaczającym tragedie gheft murze obojetności. - Dnia 3 maja br. w dniu święta narodowego Polski, zwrócił się generał Sikorski ze wzruszającą odezwą do społeczeństwa polskiego w okupowanym Króju. Wezwał go, by wedle najlepszych możliwości niósł pomoc Żydom w gheftach i z uznaniem podkreślił heroiczną walkę Żydów polskich. - Przed kilku zaledwie dniami oświadczył generał Sikorski w czasie inspekcji Wojska Polskiego, iż on sam wejdzie na czele oddziałów do oswobodzonej Polski... Tragiczna śmierć Premiera i Naczelnego Wodza polskiego stanowi ciężką i bolesną stratę dla Narodu Polskiego, zarazem jednak dla całego obozu Zjednoczonych Narodów walczących o wolność i oswobodzenie spod tyrańskiego reżimu i kontynuującą walkę, która rozpoczęła się Polska w dniu 1 września 1939 r. -

/4/

Główna prasa hebrajska donosi, iż na posiedzeniu Ejdnistycznego Komitetu Wykonawczego podkreślił p. Supraski ciężką stratę, jaką poniósł Polacy w wyniku zgonu Szefa Rządu i Naczelnego Wodza i wyraził imieniem Sjonistycznego Komitetu Wykonawczego współczucie Narodowi Polskiemu w bólu po stracie przywódcy. - Sjonistyczny Komitet Wykonawczy wysłał depesze kondolencyjne Rządowi Polskiemu w Londynie w związku ze śmiercią generała Sikorskiego.

/5/

Główna prasa donosi, że na zebraniu w "Ohol Szem" w Tel-Awivie poświęconym sprawie mobilizacji Żydów, burmistrz miasta J. Rokach uczcił pamięć generała Sikorskiego, oraz płk. Gazeleta, który zginął z nim razem. Publiczność uczciła pamięć ich przez powstanie. -

/6/

Hamashkif - Zyciorys generała Sikorskiego /PAI/ - /Biuletyn MIEJSKO-
WY z dn. 5.7.43r/.

/7/

Hamashkif - Wiadomość o tragicznej śmierci premiera polskiego generała Sikorskiego wstrząsnęła większością mieszkańców Tel-Awivu w szczególności zaś osoby pochodzące z Polski. - Nad gmachami placówek polskich zwisały na znak żałoby chorągwie opuszczone do połowy masztów.

/8/

Obydwa dzienniki żydowskie w języku niemieckim tj. "Press Echo" i "Jediotz Chadaschoth" przynoszą na stronie pierwszej szereg telegramów ~~xxxxxxxxxxxx~~ o wypadku oraz zyciorysu generała Sikorskiego. -

/9/

Hegch - Dziennik ten przeznaczony dla imigrantów, którzy jeszcze dokładnie nie opanowali języka hebrajskiego przynosi na stronie pierwszej depesze o tragicznym wypadku. -

/10/

Prasa wieczorna z dn. 5.7.1943r. -

Yedioth Aeh ranoth - Straszna katastrofa pozbawiła równocześnie Naród Polski jego przywódcę a sjonizm oddanego przyjaciela. - Zginął generał Sikorski, z nim zaś razem obrońca sjonizmu Wiktor Gazelet, poseł parlamentu angielskiego. - Dziennik zamieszcza obszerny zyciorys generała Sikorskiego. -

/11/

Główna prasa hebrajska donosi o żałobie wśród uchodźców polskiego i oficjalnej żałobie polskich placówkach konsularnych w Palestynie. -

/12/

W związku z tragiczną śmiercią Wodza "aczelnego gen. Sikorskiego" "Palestine Post" w szeregu artykułów składa hold Zmarlemu. Artykuł wstępny, poświęci pamięci gen. Sikorskiego, napisany został przez Konsula Gen. w Jerozolimie p. Wdziekonskiego, do którego zwróciła się redakcja "Palestine Post", by jako współobywatel Zmarłego i sługa Państwa, któremu gen. Sikorski życie swe złożył w ofierze, wyraził na łamach tego pisma ubolewanie w imieniu swego Narodu. -

"Wiść o tragicznej śmierci gen. Sikorskiego wstrząsnęła nie tylko Narodem Polskim w Kraju, ale poruszyła do głębi wszystkich Polaków rozsianych po świecie. Napelnilo też troska wszystkie Narody Sprzymierzone, walczące o wolność, sprawiedliwość i pokój. Jeżeli Polska jest, jak powiedział w jednej ze swych mów prez. Roosevelt, symbolem tych celów, to gen. Sikorski był symbolem Polski, ucielesnieniem Polski Walczącej. Po dokonaniu inspekcji Armii Polskiej i polskich instytucji cywilnych na Śr. Wschodzie gen. Sikorski powracał do Londynu, pełen nadziei i w doskonałym usposobieniu. Choć nie opublikowano treści osobistego listu prez. Roosevelta do gen. Sikorskiego, to jednak ten fakt dawał Wodzowi Naczelnemu prawo do patrzenia w przyszłość z ufnością i optymizmem. To samo ~~zawieranie~~ znalazł gen. Sikorski w Armii Polskiej. W swym ostatnim przemówieniu przez radio w Bejrucie gen. Sikorski z entuzjazmem mówił o swej Armii. -

Do Anglii powracał w tym przekonaniu, iż zbliża się ostatnie stadium walki o niepodległość Polski. We wrześniu 1939 roku, gdy flaga polska wciąż jeszcze powiewała w rękach rannego żołnierza polskiego, General wznosił ją wysoko i ponosił ją poprzez pola walki we Francji. A gdy Francja padła, gdy tylko W. Brytania zjednoczona wokół Premiera Churchilla, sama przeciwstawiła się nieprzyjacielowi, ponosił General flagę polską ~~na~~ na ziemię angielską. I widziało się ~~terwy~~ terwy Polski na skrzydłach samolotów, na okrętach polskich, należących do floty, którą On stworzył, w okopach Tobruk i Gibraltaru - który teraz stał się grobem jednego z najlepszych synów Polski, i w przyszłości może symbolem braterstwa między W. Brytania, Stanami Zjedn. Ameryki Płn. i Polską, braterstwem, przypieczetowanym krwią Wielkiego Polaka - i ich najlepszym przyjacielem. -"

+ + +

"Generalowi Sikorskiemu w holdzie - Wielkiemu Patryjocie Polskiemu"
/od naszego specjalnego korespondenta/.

"Polska przyszłości opierać się będzie na zasadach demokratycznych i rozumnym parlamentaryzmie i nigdy nie znajdzie się w kontradycji z idealami W. Brytanii czy Związku Sowieckiego." - "Te słowa, **wypowiedziane przez Zmarłego gen. Sikorskiego w wile jego wyjazdu do Rosji, wyrażają całkowicie ~~jak~~ zapamiętania polityczne** Premiera wygnanego Rządu Polskiego. Od dnia swej nominacji przez prez. Raczkiewicza we wrześniu 1939 r. aż do swej tragicznej przedwczesnej śmierci gen. Sikorski przeswiadczony był o trzech rzeczach: 1) Iz nowa Polska wyłonić się musi z chaosu tej wojny, 2) Iz wojna ta musi zakończyć się całkowitą porażką Niemców, 3) oraz, iż trwale porozumienie z Rosją Sowiecką musi być jednym z kamieni węgielnych w tej Nowej Polsce. Człowiek, który w najciemniejszych chwilach wojny, nie tracił ani przez chwile nadziei, iż Alianci zwyciężyć muszą, był dość długo, by przekonać się, iż inwazja okupowanej Europy przez Aliantów przybiera konkretne kształty. To co gen. Sikorski uczynił by przygotować grunt dla przyszłej demokratycznej Polski w obliczu dość dużej opozycji ze strony swych rodaków ocenione zostanie dopiero w odpowiednim czasie tak jak na to zasługuje. Jeżeli chodzi o konflikt polsko-sowiecki toż - to w jednej ze swych ostatnich wypowiedzi gen. Sikorski wyraził nadzieję, iż znajdzie się przecież rozwiązanie tego problemu w duchu wzajemnej przyjaźni i szlachetności.

Sługa swego Narodu. - Władysław Eugeniusz Sikorski, urodzony w 1881 roku, pochodzi z rodziny właścicieli ziemskich, wywłaszczonych przez rząd carski za udział w powstaniu 1830 roku. Już za swych

